

Ρωσσίας. Ἐμαθον δὲ ταῦτα πάντα ἐν μέρει μὲν παρὰ τοῦ Μπραγκοβάνου, ἐν μέρει δὲ παρὰ τοῦ ἱατροῦ Χρησταρῆ, καὶ πρὸς βεβαίωσιν σου, ὅτι ὑπῆρξεν ἔταιρεία ἐπιλεγομένη τοῦ Λέοντος καὶ ἔχουσα τὰ ἐξιστορούμενα ταῦτα σχέδια, ὄντα ἀληθέστατα καὶ οὐχὶ συκοφαντία, ἴδε τὴν ἐν τῇ ἐφημερίδι ὁ Ζέφυρος ὑπ' ἀριθ. 48 ἢ 248 τοῦ 1847 ἔτους καταχωρηθεῖσαν ἐπιστολὴν, πεμφθεῖσαν τότε ἐπίτηδες ἀπὸ Βουκουρεστίου πρὸς τὸν ἐκδότην.

Ὁ Μπραγκοβάνος, ὅσον ἔχαιρεν ὁ ἱατρὸς Χρησταρῆς, τοσοῦτον ἐλυπεῖτο διὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς ἔταιρείας τοῦ Λέοντος ἥλπιζεν ἐν τούτοις εἰσέτι αἰσιον ἀποτέλεσμα, βασιζόμενος ἐπὶ τῆς ἱκανότητος καὶ δραστηριότητος τοῦ Μαυροκορδάτου, ἔχοντος τὰ μέσα παρὰ τοῖς Ἀγγλοαυστριακοῖς πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν σχεδίων ἐκεινῶν. Μοι ἔλεγεν ἐν πεπειθήσει, ὅτι ἡ εὐδαιμονία τῶν ἐν Τουρκίᾳ χριστιανῶν ἦτο ἡ πραγματοποίησις τῶν σκοπῶν τῆς ῥηθείσης ἔταιρείας.

Λεπτομερῶς καταμαθὼν τὰ τοιαῦτα, καὶ ἀφ' ἐνός μὲν θεωρήσας μετὰ τοῦ ἱατροῦ Χρησταρῆ τὴν ἔταιρείαν ταύτην τοῦ Λέοντος ἐπιβλαβῆ καὶ καταχθόνιον, οὐδόλως σύμφωνον πρὸς τὸν εἰλικρινῆ καὶ ἐπωφελεῆ σκοπὸν τῆς ἔταιρείας τοῦ Φοίνικος, ὀφείλων δὲ ἀφ' ἑτέρου νὰ πληρώσω καὶ γρόσια χίλια πεντακόσια πρὸς τὸν ἡγεμόνα διὰ τὸ χρυσόβουλον, ἐκτὸς πολλῶν ἄλλων ἐξόδων, ἐπροφασίσθην ἀνέχεϊαν, καὶ οὕτως ὑπεξέβρυγον τὴν σύμπραξιν μου ἐπὶ τοιοῦτου ὀλεθρίου συστήματος, ἀναχωρήσας κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος εἰς Ὀδησὸν, ἐπὶ λόγῳ ἐξοικονομήσεως τῶν ἀπαιτουμένων χρημάτων διὰ τὸν βαθμὸν μου. Ἐκ τούτων πάντων, φίλε, ἐννοεῖς τὴν αἰτίαν, δι' ἣν ὁ Καποδίστριας ἀντετάσσεται κατὰ τῶν Φαναριωτῶν καὶ τῶν ἀρχόντων τῆς Μολδοβλαχίας.

Ἀφιχθεὶς εἰς Ὀδησὸν εὔρον τὸν Νικόλαον Σκουφᾶν, ἀπόστολον τῆς ἔταιρείας τοῦ Φοίνικος καὶ τὸν Ἐμμανουὴλ Ξάνθην, ὅστις μὲ προτείνει ὡς μάρτυρα ἐν τῷ περὶ τῆς ἔταιρείας τῶν Φιλικῶν συγγράματι αὐτοῦ, ὃν καὶ οὗτος μέλος τῆς ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ἀπάσῃ τῇ Εὐρώπῃ τῶν Καρβουνάρων. Ἀμφότεροι οὗτοι, συνεννοηθέντες, μετέβαλλον τὴν ἔταιρείαν τοῦ Φοίνικος εἰς τὴν τῶν Φιλικῶν, κατὰ τὸ 1815 ἔτος, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ προσπατῆσαι μέγα καὶ δυνατὸν μέρος ἀνθρώπων, ἵνα συνηγορῶσι πρὸς ὅλα τὰ ἔθνη καὶ πρὸς τὰς Κυβερνήσεις αὐτῶν, ὑπερασπιζόμενοι τοῦ Ἑλλ. ἔθνους τὰ δικαιώματα καὶ ὅπως μανθάνωμεν οὕτω τὰ μυστικά αὐτῶν σχέδια, τὰ ἀφορῶντα μόνον τὰ Ἑλληνικὰ πράγματα. Τὸ μέτρον τοῦτο παραδέχθη καὶ ὁ Καποδίστριας σιωπηλῶς, καὶ ἔκτοτε ἐνεργήθησαν τὰ πάντα ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἔταιρείας τῶν Φιλικῶν. Ἰδοῦ, φίλε, αἱ ἀληθεῖς πηγαὶ τῶν διαφορῶν Ἐταιρειῶν, πῶθεν ἐγεννήθη ἐκάστη, ὅποιον εἶχον σκοπὸν, τίνι τρόπῳ ἤθελεν ἐκάστη τὴν Ἑλλ. ἐλευθερίαν, καὶ τίνες ἦσαν οἱ αὐτουργοὶ καὶ συνεργοί. Ἐκ δὲ τούτων ἀπάντων ἐννοεῖται, ὅτι ἡ Ρωσσία οὐδέποτε ἔτρεφε φρόνημα κατακτητικόν, ὡς λέγουσιν οἱ ὑπεναντίοι πρὸς ἰδίαν αὐτῶν δικαιολόγησιν. Οἷον δὲ λόγον ἔχει ἡ Ρωσσία, ζητοῦσα τὴν προστασίαν τῶν ἐν τῇ Τουρκίᾳ ὁμοθρήσκων καὶ τὴν καταστροφὴν αὐτῆς, τὸν αὐτὸν ἔχει καὶ ἡ Δύσις, ἐπιδιώκουσα τὴν ὑπεράσπισιν τῆς Τουρκίας καὶ τὴν καταστροφὴν τῶν Ὀρ-